

DEN NORSKE
LEGEFORENING

Målbeskrivelse og
gjennomføringsplan for

Gastroenterologisk kirurgi

1. Beskrivelse av fagområdet

1.1 Definisjon

Gastroenterologisk kirurgi er den del av kirurgien som behandler lidelser og skader i gastrointestinaltractus fom. øsofagus tom. anus, samt de tilhørende organer, lever, galleveier, pancreas, milt peritoneum og retroperitoneum.

1.2 Kvalitetssikring

Standarden på den medisinske virksomhet i fagområdet sikres gjennom kvalitetsfremmende tiltak som evaluering av prosedyrer, komplikasjonsregistrering, klinisk forskning og kontinuerlig oppdatering av kunnskaper.

1.3 Sikring av nasjonal standard

Spesialitetskomiteen fastsetter minstekrav til teoretisk og praktisk kunnskap, samt nødvendig tjeneste ved godkjent avdeling.

Målet er å sikre leger i spesialisering ett felles sett av kunnskaper og ferdigheter som er nødvendig for fagutøvelsen.

Legen i spesialisering skal være godkjent spesialist i generell kirurgi. Tjenesten er 3 år ved godkjent utdanningsavdeling, hvorav 1 år **kan** være felles med spesialistutdanningen i generell kirurgi. Det er fastsatt minstekrav til antall operasjoner av forskjellig art, utførte endoskopier og teoretiske kurs.

1.4 Spesialitetens funksjon og virkemåte

Hovedfunksjonen for den gastroenterologiske kirurgi er diagnostikk, utredning og behandling av sykdommer og skader i gastrointestinaltractus, om nødvendig samarbeid med andre spesialister (for eksempel radiologi, fordøyelsessykdommer, onkologi).

1.5 Fagets plass – nivå i helsetjenesten

Pasienter med de aktuelle lidelser og skader behandles ved gastroenterologisk seksjon i kirurgiske avdelinger, hvor det finnes egen seksjon for dette, eller ved ikke seksjonerte kirurgiske avdelinger med spesialist i gastroenterologisk kirurgi.

Arbeidsstedet for den ferdige spesialist i gastroenterologisk kirurgi er derfor en kirurgisk avdeling eller en gastroenterologisk seksjon innen denne.

Avdelingen kan være lokalisert ved lokalsykehus, sentralsykehus eller regionsykehus.

1.6 Generelle læringsmål for utdanningen

Legen i spesialisering skal kjenne det teoretiske grunnlag for utredning, diagnostikk og behandling av gastrointestinale lidelser og skade. Legen i spesialisering skal kunne ta ansvar for og styre rasjonelle undersøkelsesprogrammer. Likeledes kreves kunnskap og rutine i alle former for diagnostisk og terapeutisk endoskopi og laparoskopisk kirurgi. Legen skal erverve seg erfaring i alle vesentlige typer gastrointestinale inngrep.

1.7 Spesifikke holdninger

Gjennom supervisjon og veiledning skal legen tilegne seg kunnskaper så vel teoretisk som praktisk i fagområdet. Gjennom personlig veiledning og evaluering skal det legges grunnlag for en progressiv læringsprosess.

1.8 Differensiering

Ved klinisk virksomhet skal utdanningen sikre at det oppnås grunnleggende kunnskap om nødvendige diagnostiske prosedyrer. Legen i spesialisering skal kjenne til og ha erfaring i alle typer diagnostisk og terapeutisk gastrointestinal endoskopi. Utdanningen skal gi elementær kjennskap til billeddiagnostikk og medvirke til en rasjonell bruk av disse i det diagnostiske arbeid.

I tråd med fagets videreutvikling plikter legen å holde seg faglig à jour via tidsskrift, kongresser, møter etc.

De obligatoriske kurskrav må være oppfylt for godkjenning som spesialist. De til enhver tid gjeldende minimumskrav til antall utførte operasjoner skal være oppfylt under grenspesialiseringen.

1.9 Krav til holdninger og faglig etikk

Det bør legges vekt på holdningsskapende veiledning, respekt for pasient og pårørende. Pasienten har krav på tilstrekkelig informasjon om egen sykdom og behandling. Likeledes skal man ta hensyn til pasientens holdninger og ønsker hva angår behandling av egen sykdom. Det bør utvikles gode holdninger til medarbeidere, og legen i spesialisering skal tilegne seg kunnskaper om avdelingsdrift og en fornuftig økonomisk forvaltning av de ressurser helsevesenet rår over.

2 Gjennomføring av utdanningen

2.1 Hovedutdanning

Ved hver utdanningsinstitusjon skal det være et utdanningsutvalg, en utdanningsplan og et undervisningsprogram for avdelingen. Den enkelte lege skal ha egen veileder samt individuell utdanningsplan.

Sykehuseier plikter å legge forholdene til rette slik at nødvendig faglig veiledning og undervisning skal kunne foregå innenfor tjenesteplanens rammer. Det vises til Årbok for Den norske legeförening hva angår nærmere detaljer i spesialistutdanningen. Gjennom utdanningsperioden oppnås gradvis økende teoretiske og praktiske kunnskaper innenfor faget.

2.2 Sjekkliste – attestasjon - ferdighetskrav

Det føres ferdighetsskjema over utførte operative inngrep, og attestert liste skal vedlegges søknad om spesialistgodkjenning. Ferdighetsskjemaet er tenkt brukt aktivt under utdanningen, det er nyttig for legen i spesialisering selv for å holde oversikt over hvilke deler av faget som er gjennomført og hvilke som gjenstår. Skjemaet er likeledes nødvendig for veileder og andre som har undervisningsansvar overfor legen, for å få oversikt over nødvendig progresjon og eventuelle mangler.

2.3 Tjeneste

Legen i spesialisering skal arbeide ved en godkjent utdanningsavdeling i fagområdet gastroenterologisk kirurgi. Han/hun skal delta i den daglige virksomhet med utredning, undersøkelse, diagnostikk og behandling. Gjennom slik virksomhet tilegnes nødvendige kunnskaper, ferdigheter og erfaring i faget. Legen bør stimuleres til å delta i forskningsaktivitet.

2.4 Veiledning

Legen i spesialisering har krav på personlig veiledning og det er avdelingsoverlegens formelle ansvar at slik veiledning organiseres. Legen har også personlig ansvar for at kravene til spesialistutdanningen oppfylles.

Veileder skal ha møter med legen i spesialisering helst 2-4 ganger per måned, slik at nødvendig progresjon sikres. Ferdighetsskjemaet skal legges til grunn for vurdering av den operative erfaring. Veileder skal bidra til at forholdene legges til rette for at legen skal få nødvendig trening og kunnskap innenfor fagfeltet.

2.5 Internundervisning

Avdelingen plikter å gi strukturert undervisning på minimum 2 timer per uke slik at hele fagfeltet gjennomgås innenfor legens utdanningstid.

Legen i spesialisering skal selv aktivt delta i undervisningen, i samarbeid med avdelingens øvrige leger. Slik undervisning skal gis på dagtid innenfor tjenesteplanens rammer. Sykehuseier plikter å legge forholdene til rette og stille nødvendige hjelpemidler til disposisjon (lysbildefremviser, overhead, video etc.).

2.6 Kursutdanning

Det formelt vedtatte og gjeldende kurskrav fremgår av Legeforeningens årbok (spesialistreglene). Per i dag (1994) er det 5 obligatoriske kurs som dekker sentrale emner innenfor fagfeltet. Kurs i laparoskopisk kirurgi er obligatorisk. Av de øvrige 4 kurs kan 1 erstattes med et annet kurs av tilsvarende innhold, som skal godkjennes av spesialitetskomiteen. Kursene rullerer over en 3 års periode mellom universitetene.

Legen skal fremlegge attestasjon på gjennomførte kurs ved søknad om spesialistgodkjenning.

2.7 Litteratur

Legen i spesialisering plikter å holde seg orientert i fagets utvikling gjennom litteratur, tidsskrifter etc.

Avdelingen skal abonnere på et rimelig utvalg av fagtidsskrift innen gastroenterologi og kirurgi.

Det er naturlig at utdanningsutvalget i samarbeid med avdelingen avgjør hvilke tidsskrift som velges.

2.8. Evaluering

Gjennom regelmessig veiledersamtale legges grunnlag for en kontinuerlig evaluering av legen i spesialisering. Det skal gis mulighet for medarbeidersamtale med seksjonsoverlegen.

3 Krav til endoskopiliste og operasjoner for grenspesialistutdanning i gastroenterologisk kirurgi

(Nærmere presisering om antall inngrep kan fås ved henvendelse til Legeforeningens sekretariat.)

Gastroskopi
Colonoskopi
ERCP

Terapeutisk endoskopi (papillotomi, polyppektomi, sklerosering av varicer, elektrokoagulasjon, laserkoagulasjon eller injeksjonsbehandling av blødende ulcus, øsofagusblokkering og nedleggelse av tube)

Gastroenterologiske kirurgiske inngrep

Operasjon

Øsofagusoperasjoner

Ventrikkeloperasjoner:

- Vagotomier
- Ventrikkelreseksjoner
- Gastrectomi
- Andre operasjoner

Pancreasoperasjoner:

- Pancreatectomi
- Whipples operasjoner
- Andre operasjoner

Galleveisoperasjoner:

- Cholecystectomi, åpne eller laparoskopiske
- Choledochusoperasjoner, åpne eller endoskopiske

Leveroperasjoner:

- Reseksjoner
- Andre operasjoner

Tynntarmsoperasjoner

Colon- og rectumoperasjoner:

- Reseksjoner
- Lav fremre reseksjon
- Rectumamputasjon
- Colectomi med ileostomi, ileoproctostomi eller ileo-anal anastomose
- Andre operasjoner

I elektronisk utgave av denne målbeskrivelse og gjennomføringsplan er det lenker til oppslag på Legeforeningens nettsider www.legeforeningen.no